

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. IV. Reservatio Prælatorum Regularium concernit etiam Novitios,
sed tantùm in ordine ad Confessarium Regularem, eidem Prælato
subjectum. Potest esse pro uno loco, & non pro alio. Si Capitulum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

supra memoratis, in oculo dumtaxat admittis. Quoad verò peccata publica, quævis Provincia providet, prout iudicaverit suo regimini expedire.

Et n. 9. Vicarii etiam & Præsidentes in Conventu, Guardianis absentibus eandem auctoritatem habent absolvendi à casibus reservatis, & ea utri possunt tam active quam passive, modo in fraudem non expectetur absentia Guardiani. Proinde optimè provisum est in nostra Provincia salutis subditorum in hac materia.

Si autem à me queritur; An quando Capitulum Generale aut Provinciale solum reservavit peccatum certum, Prælatus possit reservare peccatum dubium? Item quæ loca, & quæ personas concernat hæc reservatio. Respondeo breviter:

CONCLUSIO IV.

Reservatio Prælatorum Regularium concernit etiam Novitios, sed tantum in ordine ad Confessarium Regularem, eidem Prælato subjectum. Potest esse pro uno loco, & non pro alio. Si Capitulum solum consentiat in reservationem peccati certi, Prælatus nequit reservare peccatum dubium.

In principio ab ultima parte, quæ videtur clare sequi ex Decreto Clement. VIII. licet enim peccatum dubium non sit aliud à peccato certo, sed ejusdem planè speciei; equidem reservatio peccati dubii, alia est, à reservatione peccati certi, ut patet ex infra dicendis, & nunc breviter ostendo. Quia quando Pontifex reservat aliquod peccatum, intelligitur de peccato certo, & non de dubio; quia dubium peccatum non est simpliciter peccatum, sed cum illo addito, *Dubium*; ergo in odiosis non venit nomine peccati. Iam autem Pontifex noluit ut fieret aliqua reservatio, extra casus, à se propositos, sine consensu Capituli.

Cum ergo, ut supponitur, Capitulum solum consenserit in reservationem peccati certi, nequit Prælatus reservare peccatum dubium. Et per consequens peccata expressa à Pontifice, non potest Prælatus extendere ad peccata dubia, sine consensu Capituli; quia Pontifex non consensit dare licentiam reservandi illa peccata, nisi eo modo, quo ipse solet peccata reservare: sed ipse non solet peccata dubia reservare; ergo &c.

Rursum sequitur; si ex consensu Capituli, Generalis vel Provincialis, aliquod peccatum, præter enumerata à Pontifice, fuerit reservatum, ita tamen, quod commiserit ejus Absolutionem Prælatis localibus, non posse Prælatos Superiores, sine consensu Capituli, illam

commissionem auferre; hoc quippe esset ex parte reservare de novo, seu restringere magis reservationem illius peccati; tanto siquidem magis est reservatum aliquod peccatum, quanto inferiores minorem habent potestatem illud absolvendi. Atque hæc satis certa sunt, & communiter recepta apud Auctores.

Solummodò advertet, Pontificem in præfato Decreto non dare potestatem Capitulis reservandi peccata; sed tantum prohibere, ne Superiores, qui alioquin sine consensu & discussione Capituli possent peccata reservare, ne, inquam, imposterum aliquod peccatum, præter enumerata ibi, sine discussione & consensu Capituli reservent; unde non auferitur potestas reservandi à Prælatis, & datur Capitulis; sed solum restringitur potestas Prælatorum, respectu aliquorum peccatorum, ad discussionem & consensum Capituli, quæ discussione & consensu habito, adhuc liberum est, per se loquendo, Superiori, reservare, vel non reservare, quantum est ex vi illius Decreti.

Patet ex verbis Pontificis: *Si quod aliud præterea peccatum grave, pro Religionis conservatione aut pro conscientie puritate, reservandum videbitur (scilicet Regularium Superioribus, quibus §. 1. prohibet reservare alia peccata, præter enumerata) id non aliter (ab ipsis) fiat, quam Generalis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia maturâ discussione & consensu.* Sicuti si aliqua lex diceret: *Nemo fiat Iudex, nisi prius examinetur & approbetur in aliqua Universitate.* Vel; *Nulla lex valeat, nisi eam prius discutiant tales vel tales viri docti, & assentiantur expeditioni illius.* Non ideo illi habent potestatem condendi legem, sed tantum conditam discutendi & approbandi, ut vim habeat.

Sed nunquid, quia Pontifex supra dicit: *Id non aliter fiat, quam Generalis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia &c.* bene infertur; ergo Generalis non potest reservare aliquod peccatum pro uno loco, seu pro una Provincia, & non pro alia; similiter Provincialis pro uno Conventu; & non pro alio?

Negat illam Sequelam secunda pars Conclusi, quæ etiam communis est, & probatur, quia fieri potest, ut pro una Provincia, vel pro uno Conventu sit necessaria reservatio alicujus particularis peccati, propter certas circumstantias, & non pro alia Provincia, vel pro alio Conventu: quis credat rebus sic constitutis, voluisse Pontificem auferre Superioribus jurisdictionem, reservandi peccatum aliquod pro uno loco, & non pro alio? Non est verisimile.

Itaque verba allegata non inducunt necessitatem reservandi collectivè in toto Ordine, vel in tota Provincia; sed necessitatem dumtaxat, non reservandi alia peccata in toto Ordine, vel in tota Provincia, hoc est, in aliqua ejus parte, sine consensu Capituli Generalis vel Provincialis respectivè. Putas, quia non posset

54. Pontifex in præfato Decreto Clem. non dat potestatem Capitulis reservandi peccata

55

Probatur 2. pars Conclusi.

Provincialis reservare casum de consensu Capituli pro tota Provincia, & postea ob certas rationes dare facultatem in omnibus locis absolvendi, excepto uno? Ergo etiam pro isto uno loco ab initio reservare, cum sit par ratio.

§ 6. Restat prima pars Conclus. quam docet Corduba lib. 1. qq. Theolog. q. 30. contra Rodrig. to. 1. qq. Reg. q. 21. a. 11. Ratio Rodriguez est; quod Novitii non sint verè & realiter Religiosi; ergo non possunt ut alii Religiosi ligari quoad hoc per Prælatos ad regulam vel statuta illius Religionis, ut DD. communiter tenent, & deducitur ex jure cap.

Religioso 21. de Sent. excom. in 6. ibi: *Quàmvis autem is, qui Religionem ingreditur, Religiosus censeatur cum effectu non possit, donec sit tacitè vel expressè professus: si quis tamen violentas manus in eum iniiciat, excommunicationis lata à Canone vinculum non evadit.* Ita Bonif. VIII.

Igitur Novitius quantum ad favores computatur inter Religiosos, quantum verò ad odia minimè; jam autem reservatio casuum est odiosa, ac proinde quantum ad illam Novitii non computantur inter Religiosos. Ecce præcipuum fundamentum sententiæ Rodrig. Ad quod

§ 7. Respondet Corduba supra: Bene stat, quod Novitii non sint propriè & irrevocabiliter Religiosi, & quod etiam quoad hoc teneantur astricti sub jurisdictione Prælatorum illius Religionis, uti sæculares, qui habent pro Curato Prælato Religiosum, maxime dum sub eorum habitu cum aliis Religiosis commorantur.

Nec est eadem ratio de præceptis Regulæ, quia Regulam nondum promiserunt; ergo non obligantur ad præcepta Regulæ, ita ut, illa transgrediendo, peccent contra Regulam: at verò obligantur jure divino & naturali de non faciendo injuriam Sacramento, & potestati Ecclesiasticæ spirituali, ut non procurent Absolutionem ab illo, qui non habet potestatem absolvendi, neque illam irritam faciant quantum in se est. Quam quidem potestatem super eos, dum manere volunt in habitu Religionis, illi solum Prælati, vel eorum vices habentes, tenent, qui alios professos absolvere possunt, ideo ab aliis Absolutio impensa nulla & sacrilega est.

Dicitur notanter: *Dum manere volunt in habitu Religionis*; quia certum est, quod Novitii liberè possint inde exire, si eis Religio non placeat; solum enim ingrediuntur ad probandum vel experiendum, si mores Religionis illis placeant; cap. Ad Apostolicam 16. de Regul. ibi: *Licet tempus probationis à Sanctis Patribus sit indultum, non solum in favorem conversi, sed etiam Monasterii: ut & ille asperitates illius, & istud, mores illius valeat experiri &c.*

Et cap. Non solum 2. de Regul. in 6. ibi: *Nec constitutum infra huiusmodi annum (probationis) aliquatenus impedire, quò minus infra ipsum ad*

aliam Religionem, quam maluerit, transeat: vel omnino ad sæculum redeat, sicut de sua voluntate procefferit, presumatis. Ita Alex. IV. FF. Prædic. & Minor.

Cum hoc tamen bene stat, quod, dum ibi sub habitu ut Novitii manere volunt, teneantur quoad hoc astricti sub jurisdictione Prælatorum. Alioquin quoad hoc, id est, quoad reservationem casuum, sub nullius jurisdictione erunt, nisi solius Pontificis, adeoque melioris conditionis, quam professi, quod non est creditibile.

Atque hæc sit probatio Conclusionis; nimirum quia Novitius subiectus est jurisdictioni spirituali Prælatorum Regularium, & exemptus à jurisdictione spirituali & temporali Episcoporum, quamdiu manet Novitius, ita quod puniri possit & debeat à Prælato, & non ab Episcopo, aut alio Iudice sæculari eo modo, quo professus, ut cum Aliis docet Sanchez lib. 6. Sum. c. 10. n. 10. & 11. & certum est, quod possit absolvi sacramentaliter à Prælato; quare ergo similiter non possit ligari per reservationem casuum?

Nonne vagus & peregrinus subjacent reservationi Episcopi, in cuius Diocæsi continentur, in ordine ad Confessarium illius loci Planè, ut videbimus Sect. sequenti. Quoad magis Novitius, qui non vagus & peregrinus, sed quasi domesticus est Religionis, quam intendit profiteri, subjacebit reservationi Prælati illius Religionis, in ordine ad Confessarium Regularem, eidem Prælato subiectum? Non video ullam rationem disparitatis; imò majorem video rationem pro Novitio, quam pro peregrino, cum omnino certum sit, unumquemque subjacere reservationi Episcopi ejus loci, in quo habet domicilium aut quasi domicilium.

Confirmatur ex cap. 1. de Privil. in 6. ibi: *Nisi forsitan ipsi Monachi ad Monasterium suorum Prioratus, Ordinaris eisdem subiectos .... fuerint destinati: tunc enim essi liberè possint ad eadem Monasteria revocari, ac tam illorum, quam ipsorum Prioratum Monachi reputentur .... ratione tamen eorumdem Prioratum, dicti Ordinaris sua jurisdictione in ipsis, etiam quoad præmissa, quamdiu morantur in illis, licet uti possint.*

Ergo similiter Prælati Regularium in Novitios, quamdiu morantur in Monasteriis, sua jurisdictione uti poterunt. Quia dignum est, ut loquitur Alex. III. cap. Recolentes 3. de Statu Monach. ut qui similem cum aliis vitam suscipiunt, similem sentiant in legibus disciplinam. Et infra: *Sic se in omnibus Religionibus vestra coarcent, ut quemadmodum gaudent se in societatem Ordinis & habitus identitatem assumptas, sic etiam in paupertate secularium rerum, se latentur vestris institutionibus conformatas.*

Loquitur Pontifex de aliquibus domibus Religiosis, quæ se transferant ad Ordinem Cister.

§ 6.
An reservatio Prælatorum Regularium concernat Novitios? Negat Rodriguez, & probat.

c. 21. de Sent. excom. in 6.

§ 7.
Responsio Cordubæ.

Non est eadem ratio de præceptis Regulæ.

§ 8.
Novitii liberè possunt ad sæculum reverti.

cap. 16. de Regul.

cap. 2. de Regul. in 6.

Cisterciensem. Idem autem ego dico de Novitiis, qui se transferunt ad aliquam Religionem, & non solum de paupertate, sed & de aliis monasticis disciplinis.

Sed quid ad hæc Rodriguez? Dico, inquit, quod Novitii subduntur Prælati, non ut Religiosi professi, sed ut Novitii, qui obligati sunt ad Religionis asperitates supportandas; non sub pœna peccati mortalis, ita ut peccent in eis deficiendo; sed sub pœna expulsiōnis à Religione, ita ut ad professionem minimè admittantur. Et sic possunt Prælati expellere à Religione Novitium, quem cognoverunt incontinentem, inobedientem, & lubricitè eligentem Confessorem, præter nominatum ad Confessiones Novitorum audiendas.

Et aliquibus interjectis sic ait: Respondetur concedendo, ipsos Novitios posse incarcerationi, si velint in Religione tempore novitiatus perseverare; at ipse carcer non eis tunc dabitur, ut pœna judicialis, cum Prælati minimè sit eorum Iudex, sed ut pœnitentia illis data & ab ipsis acceptata. Et similiter in proposito dicimus, quod minimè poterunt absolvi à Confessoribus, per ipsos electis, à casibus reservatis, nec ab aliis casibus non reservatis. At hoc non procedit ab obligatione coactiva, imposita à suis Prælati, ut iudicibus spiritualibus: non enim ipsi per professionem sunt subiecti; sed procedit ab obligatione novitiali: quia Novitii, volentes perseverare in Religione, obligantur ad Confessiones faciendas cum Confessoribus, pro ipsis deputatis. Et obligantur; etiam sub pœna expulsiōnis à Religione, ad non eligendum alios Confessores extraordinarios; qui eos à reservatis, & ab aliis absolvant. Hæc ille.

Sed satis obscure; nam prius dixerat, Novitios posse absolvi sine licentia suorum Prælatorum à peccatis reservatis; hæc autem dicit, minimè posse absolvi à Confessoribus, per ipsos electis, à casibus reservatis & non reservatis.

Si respondeas; prius dixerat posse validè absolvi, hæc autem dicit non posse licitè absolvi; interrogo, peccatum istud ex quo otitur? Ubi non est lex, nec prævaricatio legis, ubi non est prævaricatio legis, nec est peccatum; ergo necessariò oritur illud peccatum ex aliqua lege. Rursùm quæro; vera lex nonne actus est iurisdictionis? Nemo ambigit: Et verò lex, quæ prohibet Novitio confiteri Confessoribus per ipsos electis, seu obligat confiteri Confessoribus pro ipsis deputatis, à quo lata est? Nonne à Prælati? Igitur Prælati sunt Iudices spirituales Novitorum, volentium perseverare in Religione.

Minimè, inquis, quia solum est obligatio pœnalis, sive sub pœna expulsiōnis. Sed hoc est, quod quæritur, & non satis probatur à Rodrig. Putas, quia Prælati non possunt dispensare in votis Novitorum? Probabilior

sententia concedit ipsi illam potestatem spirituales; quàmvis non possit omnes actus iurisdictionis exercere, quia aliqui per jus commune excipiuntur, inter quos non est reservatio casuum.

Cur ergo non possit cogere Novitium aut impedire, ne cuilibet pro libito validè confiteatur? Supposito, quod velit confiteri alicui subdito illius Prælati, qui potestatem subditi limitavit ad tales vel tales casus; pro omnibus sibi subiectis in hoc Sacramento, qualis est Novitius, ex hypothesi, quod velit in Ordine confiteri.

Quod addo; quia non negamus, quin possit absolvi à Sacerdote sæculari. In quo utique procedit argumentum Rodrig. suprà, scilicet, quod Novitius in favorabilibus sit Religiosus, secus in odiosis. Quippe potest validè confiteri illos casus Sacerdoti sæculari, quod non possit, si esset professus; & insuper potest confiteri Religioso illius Ordinis, sed illi tantum, qui habet potestatem super illos casus, quibus innodatus est, nisi aliud constet de mente Superiorum; putà, quod non velint eos comprehendere in reservatone casuum, sicut velle possunt.

An autem generaliter velint eos non comprehendere, nobis haud satis constat. Et ideo amplectimur sententiam Cordubæ, & dicimus; per se loquendo non posse validè Novitios absolvi à casibus, in Ordine reservatis, à Confessariis Ordinis, qui non habent potestatem reservatorum; siquidem non apparet nobis aliqua efficax ratio, quare Superior non potuerit ita limitare eorum potestatem.

Dico: à Confessariis Ordinis; quia alius Confessarius, qui sæculares potest ab illis casibus absolvere, etiam poterit Novitium absolvere, quia potest Novitius se illi validè subijcere, etiam sine licentia Prælatorum, ut alibi diximus.

Quod autem Rodrig. suprà dicit; hæc non procedere ex vi coactiva seu judiciali, frivolum videtur: aliàs enim, ut superius insinuaui, exempti essent Novitii ab omni Iudice; cum Episcopus non possit ipsos contra suam voluntatem iudicare. Vide Sanchez lib. 6. Sum. cap. 10. Ubi, quàmvis teneat, Novitios non obligari ad præcepta Regulæ & Statuta; tamen docet, eos posse à Prælati puniri; etiam per potestatem coactivam & iudicativam, quoniam Prælati est verus eorum Superior & Iudex in foro externo; ita quod possit eos excommunicare & aliis censuris innodare, sicut possit Episcopus, qui pro illo tempore non habet majorem potestatem in Novitios, quàm in Professos, seclusà liberà voluntate Novitorum.

Probabilitas itaque Conclusionis nostræ certò offensa est, quàmvis etiam opposita opinio Rodrig. suprà, Portel in dub. Reg. verb. probabilis.

61. Quid ad hæc respondeat Rodrig.?

62. Respondetur concedendo...

63. Prælati possunt dispensare in votis Novitorum.

64. Novitios potest absolvi à Sacerdote sæculari.

65. Novitii possunt à Prælati puniri per potestatem coactivam seu iudicalem.

Opinio Rodrig. & Aliorum est probabilis.

Novitii Absolutio, n. 34. Villalobos in Sum. to. 1. tract. 9. diff. 56. n. 6. Mirand. in Manu. Prælat. to. 2. q. 34. a. 16. in fine, & Aliorum, quos citat & sequitur Dian. part. 3. tract. 2. resol. 4. non sit improbabilis.

His ita constitutis de casibus, qui vel reservati sunt, vel reservari possunt Prælati Regularium; quantum ad casus reservatos Episcopis, Dico:

CONCLUSIO V.

Iure scripto nullum est peccatum Episcopis propriè reservatum, excepta procurazione abortus. Casus alios alibi hi sibi reservant.

66. Procuratio abortus est casus iure scripto reservatus Episcopis.

EXcipio procurationem abortus, propter Bullam Greg. XIV. quæ incipit: *Sedes Apostolica* 8. apud Cherubinum, in qua §. 2. moderatur Constitutionem Sixti V. editam contra abortum quovis modo procurantes & eorum complices, sic, inquam, moderatur, ut peccatum istud, quod Sixtus V. reservaverat Sedi Apostolicæ, reservet soli Ordinario loci.

Constitutionem prædictam (inquit Greg.) sic duximus moderandam, ut à peccato & excommunicatione, contra personas ibi expressas latâ, tam quoad eos, qui hactenus deliquerunt, quàm quoad illos, qui post nostram Constitutionem in eisdem casibus deliquerint, quilibet Presbyter tam secularis, quam cuiusvis Ordinis Regularis, ad Christi fidelium Confessiones audiendas, & ad hos casus specialiter per loci Ordinarium deputatus, plenam & liberam in foro conscientie tantum absolvendi habeat facultatem, eandem prorsus, quam idem Sixtus prædecessor sibi ac suis successoribus reservavit.

Ubi eùm requirit specialem deputationem per loci Ordinarium, satis significat, antea deputationem, solum Ordinarium posse ab illo peccato absolvere; ergo procuratio abortus est casus reservatus Episcopo à iure scripto, id est, ab illa Constitutione Greg. XIV.

67. Nulla alia reservatio legitur in iure communi.

Alias reservationes non lego in iure communi, estò Extravagans: *Super Cathedralam* de Sepult. non foret revocata, sicuti reverà non est revocata, sed confirmata per Clement. *Dudum de Sepult.* ut patet ex textu, ibi: *Aliam, à præfato Bonifacio editam, sacro instante & approbante Concilio innovamus; subicientes tenorem illius, qui dignoscitur esse talis: Bonifacius Episcopus servus servorum Dei ad perpetuam rei memoriam, Super Cathedralam &c.*

Hæc, inquam, Extravagans non contradicit Conclusioni nostræ, cum in ea nulli casus reservati exprimantur, ut perspicuè manifestum erit eam legentibus. Unde graviter errat

Suaris Disp. 29. Sect. 3. n. 5. ibi: Tertius modus (quo intelligi potest fieri reservatio Episcopis) est iure communi, & ita solent quinque vel sex casus numerari, iure communi reservati Episcopis ex Extravag. *Super Cathedralam* de Sepult. Hæc ille.

Et n. 6. respondet: Ex dicta Extravag. non sumitur argumentum firmum; nam prorsus revocata est in Clement. *Dudum de Sepult.* Et licet Aliqui contendant, non esse revocata simpliciter, sed quoad aliqua, quod significat Glossa ibi, & Sylvester verb. *Casus*: tamen verba revocationis absoluta sunt: *Omnia cassamus*. Et quàmvis non esset universalis, haberet locum in hoc puncto: nam spectabat ad restringenda privilegia Mendicantium, quæ restrictio in alio textu tollitur.

Addo præterea; Pontificem ibi non condidisse novum jus de reservatione casuum, sed obiter retulisse casus, qui tunc erant reservati communi iure aut consuetudine; & fortasse tunc hi casus erant recepti: nunc autem ex vi illius juris non oportet reservationem durare. Hactenus Suarez. Sed, sicut dixi, graviter errat nisi sit vitium Amanuensis vel Typographi, qui transcripsit vel impressit, loco Extravag. *Inter cunctas* de Privil. Extravag. *Super Cathedralam* de Sepult.

Itaque in Extravag. *Inter cunctas* de Privil. quinque vel sex casus reservati numerantur ibi: *Sicq. de casibus Episcopis & Superioribus, quos in futurum annotamus, ac Sedi Apostolicæ reservatis, se nullatenus intromittant.* Loquitur ut patet, de casibus reservatis non tantum Episcopis; de quibus hic solum agitur, sed etiam reservatis Sedi Apostolicæ.

Sequitur numeratio casuum. *Observe ergo sollicitè dicti Fratres, ne ad Confessiones recipient criminosos criminibus, pro quibus sollemnis est penitentia indicenda.* Ecce primus casus, qui amplius non est in usu; quia penitentia publicæ iam sublata sunt, & si quæ supersunt, pertinent ad forum contentiosum, nec ratione earum censentur reservata peccata, nisi etiam habeant censuram annexam.

Secundus casus exprimitur his verbis: *Moderatè eodem excommunicatos respuant.* Adjungitur tertius: *Et Clericos, qui propter delictam irregularitatem aliquam incurserunt.*

Sed veritas est, inquit Suarez supra n. 8. dispensationem irregularitatis esse reservatam vel Pontifici, vel Episcopo, si sit occulta. Culpa autem per se reservata non est; immo stante irregularitate, potest quis absolvi à tali culpa à quolibet proprio: quia irregularitas (in quo inter alia differt ab excommunicatione) non impedit Sacramentorum susceptionem. Et hæc est etiam sententia communis. Ita Suarez.

Quantum ad excommunicationem, quando simpliciter fertur in iure, nulla sit reservatio Episcopo.